

Alþingi
Erindi nr. Þ 133/64
komudagur 7.11.2006

Nefndasvið Alþingis
Menntamálanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 3. nóvember 2006

**Umsögn frá Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins (LSR) um mál nr. 56 á 133.
lögjafarþingi, frumvarp til laga um Ríkisútvarpið ohf.**

Háttvirt menntamálanefnd hefur með bréfi, dags. 20. nóvember sl., beðið LSR um umsögn um framangreint mál.

LSR hefur skoðað frumvarpið út frá lífeyrisréttindum starfsmanna auk þeirra lífeyrisskuldbindinga sem til falla á launagreiðendur vegna réttinda sjóðfélaga í B-deild LSR.

Helstu áhrif gagnvart sjóðfélögum í B-deild LSR

Í 4. mgr. ákvæðis II. til bráðabirgða í frumvarpi til laga um Ríkisútvarpið ohf. er svohljóðandi ákvæði:

Starfsmaður Ríkisútvarpsins, sem hefur áunnið sér rétt til lífeyrisgreiðslna skv. 24. gr. laga nr. 1/1997, um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, og ræðst til starfa hjá hlutafélaginu með minnst þriggja mánaða uppsagnarfresti í hálfu starf eða meira, getur ekki hafið töku lífeyris fyrr en hann lætur af því starfi.

Eins og fram kemur í athugasemdum er fylgja frumvarpinu hefur umrætt ákvæði aðeins þann tilgang að takmarka rétt til töku lífeyris úr B-deild LSR hjá þeim starfsmönnum sem ráðast til starfa hjá Ríkisútvarpinu ohf. Að öðru leyti er staða starfsmanna Ríkisútvarpsins ohf. gagnvart lífeyrissjóðsaðild og réttindum með sama hætti og almennt er þegar störf eru lögð niður hjá ríkinu.

Þegar rekstrarformi ríkisstofnana er breytt í hlutafélag hefur það jafnan verið metið sem niðurlagning á starfi gagnvart sjóðfélögum í B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins. Í 2. mgr. 30. gr. laga um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 1/1997 er kveðið á um rétt starfsmanna til áframhaldandi aðildar sé starf þeirra lagt niður en þar segir:

Sé staða eða starfi sjóðfélagans lagður niður á hann rétt á að vera áfram í sjóðnum og greiða iðgjöld sem miðuð séu við þau laun er hann hafði er staða hans var lögð niður og frá

þeim tíma skulu iðgjaldagreiðslur síðan breytast til samræmis við meðalbreytingar sem verða á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu, sbr. 3. mgr. 24. gr.

Samkvæmt ákvæði þessu eiga ríkisstarfsmenn persónulegan rétt til áframhaldandi aðildar að B-deild sjóðsins sé starf þeirra lagt niður. Starfsmenn Ríkisútvarpsins geta því á grundvelli þessa ákvæðis óskað eftir að halda áfram rétti til aðildar að B-deild LSR.

Almenna reglan er sú að sjóðfélagar í B-deild LSR geta ekki hafið töku lífeyris samhliða starfi sem veitir rétt til aðildar að B-deild LSR, sbr. 24. gr. laga nr. 1/1997. Til að hefja töku lífeyris verður sjóðfélagi því að láta af starfi sem veitt hefur rétt til aðildar að sjóðnum. *Fyrirgreint ákvæði í frumvarpinu er ætlað að láta starf hjá Ríkisútvarpinu ohf. hafa sömu áhrif að því er varðar rétt til lífeyristöku og um sé að ræða starf sem uppfyllir aðildarrétt að B-deild LSR.*

Aðild sjóðfélaga að B-deild LSR í framhaldi af niðurlagningu á starfi hefur þau áhrif að öll tengsl við laun eða önnur kjör starfsmannsins í framtíðinni eru óháð réttindum til aðildar á grundvelli 2. mgr. 30. gr. laga nr. 1/1997. Réttindin taka mið af starfinu sem lagt var niður og viðmiðunarlaun til greiðslu iðgjalda og lífeyris taka mið af því starfi og breytingum sem verða að meðaltali á launum opinberra starfsmanna.

Lífeyrisskuldbindingar fyrrum starfsmanna Ríkisútvarpsins

LSR hefur skoðað frumvarpið út frá lífeyrisskuldbindingum sem hvíla á þeim launagreiðendum sem tryggja starfsmenn sína í B-deild sjóðsins, sbr. 33. gr. laga um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 1/1997.

Í 2. mgr. ákvæðis I. til bráðabirgða í frumvarpinu er ákvæði er viðkemur skuldbindingum Ríkisútvarpsins. Ákvæðið er svohljóðandi:

Ríkissjóður leggur allar eignir, réttindi, viðskiptavild, skuldir og skuldbindingar Ríkisútvarpsins til hlutafélagsins.

Samkvæmt ákvæðinu er skýrt að þegar áfallnar lífeyrisskuldbindingar sem eru tilkomnar vegna starfsmanna Ríkisútvarpsins verði framvegis skuldfærðar á Ríkisútvarpið ohf. Þetta er ljóst og út frá því gengið sbr. m.a. fylgiskjal III. með frumvarpinu sem er umsögn um frumvarpið frá fjárlagaskrifstofu fjármálaráðuneytisins en þar er vísað til skuldabréfs sem er tilkomið vegna þegar áfallinna lífeyrisskuldbindinga starfsmanna Ríkisútvarpsins sem flyst yfir til Ríkisútvarpsins ohf.

LSR telur æskilegt að í frumvarpinu verði tekið með eins skýrum hætti á framtíðarskuldbindingum sem koma til með að myndast í framtíðinni vegna þeirra starfsmanna Ríkisútvarpsins sem nýta sér rétt til áframhaldandi aðildar að B-deild LSR í kjölfar niðurlagningar á störfum hjá Ríkisútvarpinu skv. ákvæði í 2. mgr. 30. gr. laga um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 1/1997. Sé ætlunin að framtíðarlífeyrisskuldbinding falli á Ríkisútvarpið ohf. væri æskilegt að það kæmi fram með skýrari hætti en frumvarpið greinir og þá jafnframt hvort ætlunin sé að hún taki til allra sem nýta sér rétt til áframhaldandi aðildar óháð störfum í framtíðinni eða hvort skuldbindingin verði takmörkuð við þá sem taka störf hjá Ríkisútvarpinu ohf.

Tekið skal fram að LSR tekur ekki afstöðu til þess hvar framtíðar lífeyrisskuldbindingar vegna starfsmanna Ríkisútvarpsins skuli liggja enda snýr það ekki að hagsmunum sjóðsins. LSR vill aðeins vekja athygli á því að æskilegt væri að tekið yrði á lífeyrisskuldbindingum sem til falla í framtíðinni með skýrum hætti.

Helstu áhrif gagnvart sjóðfélögum í A-deild LSR

Í lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 1/1997 er ekkert sérákvæði um rétt til áframhaldandi aðildar að A-deild vegna niðurlagningar á starfi. Í 3. gr. laganna er ákvæði sem tekur á aðildinni en skv. lokamálslið 3. mgr. 3. gr. ber að setja nánari ákvæði í samþykktir sjóðsins um aðild að A-deild. Í 15. gr. samþykktar sjóðsins er kveðið á um aðildina að A-deild. Ákvæðið í e-lið 2. mgr. 15. gr. samþykktar LSR varðar helst réttarstöðu þeirra starfsmanna sem eru í A-deild og gegna starfi hjá ríkisstofnun sem færði er í hlutafélagiform. Þar segir:

Heimild til aðildar með samþykki launagreiðanda:

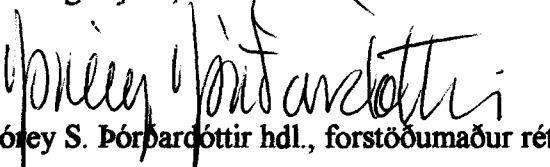
- e. Félagsmönnum aðildarféлага Bandalags starfsmanna ríkis og bæja, aðildarféлага Bandalags háskólamanna eða Kennarasambands Íslands er heimilt að eiga aðild að A-deild sjóðsins. Jafnframt er félagsmönnum í stéttarfélögum sem eru utan fyrrgreindra bandalaga en gera kjarasamning á grundvelli laga nr. 94/1986, um kjarasamninga opinberra starfsmanna, heimilt að eiga aðild að A-deild sjóðsins.

Samkvæmt ákvæði þessu getur launþegi, sem uppfyllir ofangreint og fær samþykki launagreiðanda, haldið áfram aðild að A-deild LSR.

Að lokum skal áréttað að LSR tekur ekki efnislega afstöðu til frumvarpsins og er ofangreint aðeins sett fram til skýringar á áhrifum frumvarpsins á réttarstöðu sjóðfélaga í LSR.

Sé óskað frekari skýringa verða þær fúslega veittar.

Virðingarfyllst,

Þórey S. Þórbjörnsdóttir hdl., forstöðumaður réttindamála